

LUTHEROVA DEKÁDA 2014

Všeobecné kňazstvo

6. Kresťan a spoločnosť

Luther hovorí, že nepozná žiadneho kresťana bez povolania. To znamená, že kresťan si nemôže vybrať, či chce, alebo nechce zvestovať evanjelium. Poverenie zvestovať dostal pri krste, preto každý cirkevný zbor, ktorý sa pokúša aktivizovať svojich cirkevníkov, musí začať práve pri Krste svätom. Kresťania majú poverenie konať tak, aby sa evanjelium zvestovalo do celého sveta. Uplatnenie tejto iniciatívy v praxi znamená veľmi širokú a plodnú pôsobnosť v rôznorodých službách pre cirkev. O toto išlo Lutherovi a o to ide dnes aj nám zvýraznením myšlienky všeobecného kňazstva. Obsah Lutherovho učenia o všeobecnom kňazstve sa dokonca prenáša aj do platného katolíckeho učenia, kde tiež nemôže byť laikom upieraná možnosť byť iniciatívnymi.

Existujú však rozličné nebezpečenstvá zlého pochopenia všeobecného kňazstva, medzi ktoré patrí náboženský individualizmus. I keď je správny názor, že nikto nemôže veriť za druhého, inak povedané, každý musí uveriť individuálne, veriaci človek je tu však predovšetkým na to, aby svoju vieru dokazoval láskou k svojim bližným. Ak sa odmieta takýto spôsob zbožnosti, ktorý chápe spojenie s Kristom aj skrze spojenie veriacich medzi sebou, a považuje sa za zbytočnú okľuku, môžeme to prirovnať ku kolesu, ktorého špice sú spojené so stredom, ale chýba mu plášť. Individualizmu sa právom vyčíta, že nezohľadňuje fakt, že človek je spoločenská bytosť. V zásade dochádza k popretiu tejto skutočnosti aj v oblasti viery. Je potrebné si uvedomiť, že kresťan sám o sebe nie je celý a ako taký nie je ani skutočný kresťan. Stáva sa ním až v spoločensktve tela Kristovho, v spoločensktve veriacich v cirkvi. Človek žije v spoločnosti, teda aj v cirkevnom spoločensktve, a potrebuje kontakt s ostatnými veriacimi. Keby sme chceli tvrdiť, že to nemá žiadnu súvislosť s evanjeliom, tak by sme sa právom mali pýtať, prečo sa Kristus objavil ako človek, ako spoločenská bytosť, a prečo vytvoril spoločensktvo s učeníkmi. Ak by sme týmto skutočnostiam neprikladali význam, bola by spochybnená pravda o Kristovi a Jeho zvesti a Jeho vtelenie by taktiež nebolo pochopiteľné.

Byť kresťanom znamená žiť v spoločensktve veriacich. Luther hovorí, že ten, kto chce nájsť Krista, musí nájsť najprv cirkev. Cirkev však nie je z dreva ani z kameňa, je to zástup ľudí veriacich v Krista. Pri nich sa treba držať a vidieť, ako veria, modlia sa a učia, oni majú istotne Boha pri sebe. O tom hovorí Luther aj v prednáške o *Genesis*, uverejnenej vo vianočnej postile o niekoľko rokov neskôr. Cirkev má byť mojím hradom, mojím zámkom, ako je to vyjadrené v našej evanjelickej hymne *Hrad prepevný je Pán Boh náš*, mojou izbou (komorou). V nadväznosti na Zjavenie 12 Luther píše: „Ona je mi milá, cenná služobnica a nemôžem na ňu zabudnúť.“

Úlohou kázne slova Božieho a sviatostí je, aby sa konštituovalo spoločensktvo kresťanov a aby sa toto spoločensktvo rozširovalo medzi ľuďmi. Viera vzniká počúvaním slova Božieho. Toto slovo a vyznania iných počúvame v spoločensktve veriacich. V tomto procese sa veriaci navzájom ovplyvňujú a posilňujú vo viere. Byť kresťanom teda neznamená izolovať sa vo svojej viere, ale žiť v spoločensktve veriacich. Skrze vieru a krst je človek „gottesdienstfähig“. Táto interakcia pôsobí aj smerom k vyjadreniam viery cirkvi, kde sa každý člen svojím dielom zúčastňuje na prejavoch viery navonok.

Pisateľ 1. listu Petra vyzýva, aby sme boli duchovnou svätynou a svätým Božím ľudom. Zaujímavý je obraz svätyně. Kristus je základným kameňom, ktorý odvrhli stavitelia, skalou na Sione. Jeho nasledovníci sú živými kameňmi a budujú neviditeľnú duchovnú svätynú. Je to prirovnanie k mesiášskej budove všeobecného kňazstva v Novej zmluve. Kňazstvo sa tu legalizuje prostredníctvom Krstu svätého, ktorý zároveň zaväzuje veriacich priblížiť sa k Bohu omnoho viac, ako to bolo v Starej zmluve. To znamená prinášať veľké duchovné obete a celým svojím životom hlásať Božie milosrdenstvo, ktoré je viditeľné v diele vykúpenia. Plnenie poverenia cirkvi, ktorým je hlásanie evanjelia, pomáha pri zhromažďovaní a udržiavaní „spoločensktva veriacich“, teda pomáha, ako dnes často hovoríme, pri „budovaní“ cirkvi, cirkevného zboru, a tým aj pri spáse sveta.

Aktívna účasť na udržiavaní a podpore viditeľnej formy cirkvi je teologicky zdôvodniteľná. Dá sa povedať, že v zmysle Božieho slova je to aj prikázané, samozrejme, vždy s podmienkou, aby cirkev slúžila tomu cieľu, ktorý jej bol na tomto svete určený.

Apoštol Pavel hovorí o cirkvi ako o tele Kristovom, z čoho môžeme usudzovať, že cirkev je viac ako organizácia, viac ako spoločenstvo, ktoré pôsobí vo svete, aj keď nie je zo sveta. Cirkev je živý organizmus, je telo, ktorého hlavou je Kristus, a preto je závislá od Krista. Ako píše apoštol Pavel v Liste Rímskym, ale najmä v 1. liste Korintským, kresťania sú údmi cirkvi, teda Kristovho tela. Tak ako je pre telo potrebný každý úd, aj pre cirkev je potrebný každý jej člen, veď „každému je daný prejav Ducha na všeobecný úžitok“. Každý dostal od Pána hrivny, s ktorými má kupčiť. V súvislosti so všeobecným kňazstvom je každý člen cirkvi kňazom, ktorý sa má telom i dušou obetovať Bohu ako živá, svätá, Bohu príjemná obet, rozumná to služba Bohu. Úd tela Kristovho, nerozlučne spojený s hlavou, má vedieť posúdiť, „čo je vôľa Božia, totiž, čo je dobré, milé a dokonalé“, a podľa toho v živote konať.

Služba pokrstených veriacich je ohrozená pokušením a pocitmi, že ich práca nie je dost' ocenená. Sú vystavovaní aj nenávisti, ktorá sa prejavuje rozličným spôsobom. V našom prostredí sa to vo veľkej miere prejavovalo aj počas štyridsiatich rokov totality, keď sa kresťanom nežilo ľahko. Nenávisť sveta však nevidno len v totalitných systémoch, ale aj v demokraciách najmodernejšieho typu. Diabol neútočí na človeka len zvonku, ale aj zvnútra. Žiaden človek na zemi sa nevyhne pokušeniam a zisťuje, že je príliš slabý tvor na to, aby dokázal odolávať sám vlastnými silami a schopnosťami nástrahám a prefíkanosti diabla, aby mohol znášať zúrivú nenávisť, zlobu a závisť sveta.

doc. PhDr. Miloš Klátik, PhD.
Všeobecné kňazstvo pokrstených veriacich